

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XVII. De Gog & Magog.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

dilectam. Et descendit ignis de caelo, & deuorauit eos; & Diabolus, qui seducebat eos, missus est in stagnum ignis, & sulphuris, & ibi & bestia & Pseudopropheta cruciabuntur die ac nocte in secula seculorum. His verbis describitur vltima persecutio, & finis eius. De qua re sic loquitur **AUGUSTINVS** lib. 20. de ciuit. Dei, cap. 11. *Hac erit nouissima persecutio, nouissimo imminente iudicio, quam sancta Ecclesia toto terrarum orbe patietur, & vniuersa scilicet ciuitas Christi ab vniuersa Diaboli ciuitate, quantacunque erit & traque super terram.* Similia habentur Ezech. 38. 39. quæ sunt breuiter exponenda propter multos, qui de hac re exstiterunt errores.

CAPVT XVII.

De Gog & Magog.

PRI MA igitur sententia, siue potius error est Iudæorum, qui docent, Gog esse Antichristum, Magog esse Gentes Scythicas innumerabiles, quæ latent intra Caspios montes. Venturum autem esse Gog; id est, Antichristum, cum Magog; id est, cum exercitu Scytharum, illo ipso tempore quo Messias primum apparebit in Hierusalem, & tunc prælium committendum in Palæstina, & tantam stragem futuram in exercitu Gog, vt per septem annos Iudæi nõ sint cæsuri ligna ex arboribus ad ignem struendum, sed crematuros hastas, & clypeos, & similia instrumenta, quæ iacebunt vbique cum cadaueribus, & deinceps futura secula antea, &c.

Refert hanc opinionem Hieronymus in cap. 38. Ezech. & Petrus Galatinus lib. 5. cap. 12. contra Iudæos, & Rabbi David Khimhi in commentariis Psalmorum passim. Sed Iudæi in duobus errant. **PRIMO**, quod putant prælium Gog & Magog futurum in primo Christi aduentu, confundentes primum cum secundo; cum tamen Scripturæ apertè doceant, in primo aduentu Christum venturum in humilitate, & tanquam ouem mansuetam immolandum, vt patet Isai. 53. & alibi. **SECUNDO**, quod putant, Antichristum venturum, contra se, & cum suo Messia pugnaturum; cum tamen Antichristus reuera ipsorum Messias sit futurus, & pro Iudæis contra verum Christum Saluatorem nostrum pugnaturus.

SECUN-

SECUNDA opinio est LACTANTI lib. 7. cap. 24. 25. & 26. qui existimat, prælium Gog & Magog futurum mille annis post mortem Antichristi. Docet enim ipse, finitis sex millibus annorum à mundo condito, venturum Antichristum, & regnaturum tribus annis cum medio; tunc occidendum Antichristum, appariturum Christum, futuram resurrectionem, & regnatos Sanctos cum Christo hîc in terris mille annis in summa pace & tranquillitate, infidelibus interim quidem non exterminatis, sed pacificè seruientibus. Quibus finititerum soluendum Diabolum, & excitandum bellum atrocissimum omnium Gentium, quæ per mille annos seruientur Sanctis, contra eosdem Sanctos; & hoc esse prælium Gog & Magog, de quo loquuntur Ezech. & Ioan. Sed paulò post diuinitus occidendos omnes impios, & tunc futuram secundam resurrectionem, & mundum penitus innouandum.

Hæc opinio fuit etiam multorum veterum, vt Papiæ, Irenæi, Irenæi, Tertulliani, Apollinaris, & quorundam aliorum, vt refert Hieronymus in cap. 36. Ezech. & Eusebius lib. 7. hist. cap. vlt. Sed iamdudum explosa est tanquam error exploratus. Dominus enim Matth. 24. & 25. apertè docet, post Antichristi persecutionem statim futurum iudicium vltimum, & ituros omnes bonos in vitam æternâ, omnes malos in ignem æternum: ac proinde non futura post alios mille annos, ut vnquam deinceps, vlla prælia.

TERTIA opinio est EVSEBII, qui lib. 9. demonstrat. Euang. cap. 3. existimat, Gog esse Imperatorem Romanum, & Magog Imperium eius. Sed nititur falso fundamento. Deduci enim hanc opinionem ex cap. 24. Numerorum, vbi secundum versionem LXX. legimus: *Extolletur Gog regnum, & augetur regnum eius. Deus duxit illum ex Aegypto, &c.* Vbi videtur Scriptura dicere, quòd quando Christus redibit ex Aegypto tempore suæ infantie, tunc extolletur regnum Gog: Constat autem, Christo infante existente, nullum regnum fuisse extolatum, nisi Romanorum.

At sine dubio corrupta est in hoc loco editio LXX. interpretum. Hebraicè enim habetur non Gog, sed Agag אגג בן כנען. Et tollitur propter Agag, vel propter Agag Rex eius. Et sensus est secundum Hieronymum in cap. 38. Ezechielis; & tollitur Saul primus Rex Israël propter Agag.

id est, quia peccabit non occidendo Agag. Vel secundum alios; extolleretur Saul præ Agag; id est, præualebit & superabit ipsum Agag. Vtrumque est verum. Et certum est locum illum Numerorum intelligi de regno Iudæorum, non de Christo, vel Romanis. Incipit enim: *Quam pulcrata tabernacula tua Iacob, tentoria tua Israël, &c.*

QUARTA opinio est aliorum, qui per Gog & Magog intelligunt prælia Diaboli, & Angelorum eius, olim in cælo cum Angelis bonis patrata; quam Hieronymus refellit, tanquam destruentem literam, in cap. 38. Ezechielis.

QUINTA est Theodori BIBLIANDRI, quem sequitur Chytræus in comment. ca. 20. Apoc. Igitur Bibliander tab. 14. suæ Chronologiæ, ubi accuratè differit de Gog & Magog, & tandè docet, prophetiam Ezechielis & Ioannis non pertinere ad idem tempus; sed Ezechielis quidè vaticinium impletum esse tempore Machabæorum, & Gog ac Magog fuisse Alexandrum Magnum, & posteros eius Reges Syriæ & Ægypti, qui cum Iudæis multa prælia commiserunt, & à Machabæis tandem superati fuerunt. Ioannis autem prophetiam impletam esse tempore Gregorij VII. Pape, & sequentium aliquot Pontificum: Ac Gog & Magog fuisse Pontifices, & alios Christianorum Principes & exercitus, qui diu pugnaverunt contra Saracenos pro terra sancta, & sepulcro Domini recuperandis.

Prima pars huius opinionis est etiam Theodoret, in capite 38. Ezechielis; sed defendi non potest. PRIMO, quia sine dubio vna, & eadem est prophetia Ezechielis & Ioannis, & proinde vtraque implenda est post Christi aduentum. Nam imprimis Ioannes dicit, exercitum Gog à quatuor angulis terræ venturum: & idem dicit Ezechiel, nominatim exprimens in exercitu Gog futurum Persas ex Oriente, Æthiopas ex Meridie, Tubal; id est, Hispanos ex Occidente, & Togorma: id est, Phrygas à lateribus Aquilonis. Deinde Ioannes dicit, Igne de cælo demisso hunc exercitum perdendum, & idem asserit Ezechiel in fine, cap. 38. *Ignem, inquit, & sulphur pluviam super eum, & super exercitum eius.* Denique, Ioannes huic prælio subiungit continuè innouationem Hierusalem; id est, glorificationem Ecclesiæ, & similiter Ezechiel à cap. 40. vsque ad finem libri, nihil tractat, nisi mirabilem innouationem Hierusalem.

Præterea

Præterea SECVNDO probatur, prophetiam Ezechielis non fuisse impletam tempore Machabæorum. Nam Ezechiel dicitur ad Gog, in nouissimo annorum venies. At Alexander Magnus cum suis in medio annorum venit. Deinde Ezechiel apertè dicit, in exercitu Gog futuros Æthiopus, Lybicos, Hispanos, Cappadoces, &c. qui tamen nunquam pugnaverunt contra Hierusalem, ac præsertim tempore Machabæorum. Soli enim Syri & Ægypti pugnaverunt contra Machabæos. Denique Ezechiel describit talem victoriam contra Gog & Magog, vt deinceps nulli essent timendi hostes, sed esset futurus finis omnium præliorum. At non talis fuit victoria Machabæorum contra Reges Syriæ, & Ægypti. Nam nec Indus Regem Syriæ, & Ægypti vnquam penitus superauerunt, paulò post fuerunt Iudæi rursum à Romanis vexati, & capti, nec se vnquam de eorum manibus liberauerunt; vt Augustinus deducit, & probat lib. 18. de ciuitate Dei, cap. 45. Non ergo prophetia Ezechielis ante Christi tempora impleta fuit.

ALTEA pars opinionis BIBLIANDRI, quæ propria est eius, non solum falsa, sed etiam impia est. Nam in primis Ioannes dicit, prælium Gog & Magog, futurum contra castra Sanctorum, & dilectam ciuitatem; id est, contra veram Dei Ecclesiam. At bellum Christianorum pro terra sancta terrena, & non eterna, & non contra Saracenos Mahumetanos, nisi tantummodo vellet Bibliander Mahumetanos esse veram Dei Ecclesiam, & castra Sanctorum. DEINDE Ioannes dicit, homines futuri in exercitu Gog, ex quatuor angulis terre: At in exercitu Christiano non erant nisi Occidentales, & Aquilonares; id est, Galli, Germani, Itali. PRÆTEREA Ioannes dicit, finito bello Gog & Magog, Hierusalem renouandam & glorificandam; Diabolum autem, & Antichristum, & Pseudoprophetas deiiciendos in ignem æternum: At bellum Christianorum pro terra sancta iam dudum est finitum, nec tamen videmus vllam Hierusalem innouatam, nec Diabolum, & Pseudoprophetas dissectos in Tartarum. Nunc enim, vt etiam aduertitur, fatentur, Diabolus & Pseudoprophetae maximè vigent.

Præterea Deus ipse manifestis signis, & prodigijs tum ad Antiochiam Syriæ, tum in alijs locis manifestè ostendit, liberatum bellum illud fuisse. De quibus vide Gualterum Terentium lib. 6. de bello sacro, & Paulum Æmilium lib. 4. de rebus Francorum.

Denique S. BERNARDVS, quem Sanctum siue Dium nominat idem Bibliander in Chronico, vbi de Eugenij III. temporibus agit, præter alios sanctos viros vnus fuit ex præcipuis auctoribus illius belli. Ipse enim & verbis, & miraculis suavit in finitæ multitudini Gallorum, & Germanorum, vt ad bellum illud proficiscerentur, vt ipsemet indicat initio lib. 2. de confider. Et auctor vitæ eiusdem Bernardi lib. 2. cap. 4. scribit, B. Bernardum post prælium peractum cæcum quendam illuminasse in testimonium, quod nomine Dei bellum illud prædicauerat.

SEXTA opinio est Magdeburgensium, Cent. 1. lib. 2. cap. 4. col. 435. vbi docent, Gog & Magog esse regnum Saracenorum, siue Turcarum. Quæ sententia planè opponitur sententiæ Bibliandri, & ideo melior est, vel potius minus mala; Sed tamen absolutè est falsa. Siquidem Gog veniet in nouissimo annorum, nec diu durabit, vt ex Ioanne & Ezechiele aperte colligitur. Regnum autem Saracenorum iam dudum cœpit, & durauit hæcenus annos ferè mille. quod sanè modicum tempus dici nequaquam potest.

SEPTIMA est B. AMBROSII lib. 2. de fide, cap. vlt. Gog esse Gothos, qui multas prouincias populi Romani vastauerunt. Meminit huius opinionis B. Hieronymus in quæst. Hebraicis in Gen. cap. 10. & ait: *Verum & vera sit necne, exitus prælij docebit. Et nunc sanè exitus prælij docuit, non fuisse veram.* Neq; enim post bella Gothorum vlla innouatio Ecclesiæ sequuta est, neque bella omnia cessauerunt.

OCTAVA est ipsius S. HIERONYMI in cap. 38. Ezechielis, qui videns rei difficultatem, omisso literalis sensu mysticè exposuit de hæreticis. Vult enim Gog, quòd Hebræis est tectum, significare hæresiarchas, qui instar tecti elati sunt ac superbi: Magog autem, quod interpretatur, de tecto, significare eos, qui hæresiarchis credunt, eisq; subiiciuntur, vt ædificium suo tecto. HÆC sententia pro mystico sensu accepta verissima est, non tamen ad literam. Nam Ezechiel cap. 38. dicit, Gog venturum in nouissimo annorum, & Ioannes Apocal. 20. dicit, post mille annos venturum eundem Gog; nomine autem mille annorum intelligunt omnes Catholici totum tempus, quod est à Christi aduentu vsque ad Antichristum. Cum ergo Gog non sit venturus nisi circa finem

ddd mundi,

*Hieronymi aplice
hebraice*

mundi, & hæretici initio Ecclesiæ adhuc Apostolis viu-
bus cœperint, constat propriè & ad litteram Gog non signifi-
care hæreticos.

Sciendum est etiam, Hieronymum cum dicit Gog inter-
pretari tectum, & Magog, de tecto, non velle dicere, sed
omnino esse Hebræis Gog & Magog, quod nobis tectum,
de tecto; sed velle dicere, esse quasi idem. Propriè enim He-
bræis tectum non est Gog, sed Gag גג, & de tecto non dicitur
Magog, sed Miggag מגג.

NONA sententia est B. A. V. G. V. S. T. I. N. I. lib. 20. de ciuitate
cap. 11. qui per Gog intelligit Diabolum, qui est instar magi
recti; id est, magnæ domus, in qua habitant omnes mali. Per
Magog autem intelligit Antichristi exercitum ex totius or-
bis nationibus collectum. Quæ sententia sine dubio veni-
sima est, & amplectenda, quatenus refert Gog & Magog ad
tempora Antichristi; tum quod eum sequuntur omnes Ca-
tholici auctores, qui scribunt in Apocal. ut Areras, Primasius
Beda, Haymo, Rupertus, Richardus, Anselmus, & alij; tum
etiam quod omnia quæ dicuntur ab Ezechiele & Ioanne, de
Gog & Magog, rectissimè conueniant Antichristo. Tunc e-
nim verè erit vltima & maxima persecutio; & posteam inno-
uabitur Hierusalem; hoc est, Ecclesia glorificabitur, & illa
deinceps prælia audientur. Quatenus autem per Gog intelli-
git Diabolum, non videtur vera. nam Ioannes dicit, Diabo-
lum solum conuocaturum esse Gog & Magog in prælium.
Igitur aliud est Diabolus, aliud est Gog.

NO STRA igitur sententia, quæ decima est, tria continet.
PRIMO, asserimus prælium Gog & Magog esse prælium An-
tichristi contra Ecclesiam, ut rectè Augustinus docuit. SE-
CUNDO, dicimus probabile esse admodum, per Gog signifi-
cari ipsum Antichristum; per Magog, exercitum eius. Nam
Ezechiel perpetuò Gog vocat principem, & Magog vocat
terram, siue nationem. TERTIO, dicimus probabile esse Gog
dici à Magog, nõ è conuerso; ita ut dicatur Antichristus Gog,
quia est princeps Gentis, quæ dicitur Magog. Porro exerci-
tum Antichristi vocari Magog à Gente Scythica, non quod
constet ex illis Scythis, quod Iudæi fingunt esse vltra Cauca-
sum & Caspium mare, sed vel quod magna pars exercitus An-
tichristi constabit ex barbaris à Scythia oriundis, ut Turci
Tarta-

Tartaris, & ceteris; vel (quod magis reor) quia erit exercitus immanis & crudelis valde. Quos enim sauos dicere volumus, Scythas vocamus.

Nam quod Magog reuera Scythicam Gentem significet, patet ex Gen. 10. vbi legimus filium Iaphet secundum, dictum esse Magog, ex quo dicta est Magog regio, quam eius posterii habitauerunt, quam esse Scythiam, docet Iosephus lib. 1. antiq. cap. 11. & Hieronymus in quaest. Hebraicis in Gen. ca. 10. Nam quemadmodum à tribus filiis Cham; id est, Chus, Mizraim, & Chanaham, dicta est Æthiopia Chus; Ægyptus Mizraim, & Palæstina Chanaham; sic omnino à Magog filio Iaphet dicta est Scythia Magog. Quod autem Ezechiel nominans Magog respexerit ad Gentem denominatam à Magog filio Iaphet, planum est; quia ibidem adiungit socios ipsi Gog alias Gentes denominatas ab aliis filiis, vel nepotibus Iaphet, vt Gomer, Togorma, Mosoch, Tubal, &c. Concludamus ergo, prælium Gog & Magog esse nouissimam persecutionem, quam in toto mundo contra Ecclesiam Antichristus excitabit.

Neque obstat quod Ezechiel, cap. 38. dicit, per septem annos cremanda arma Gog & Magog, cum tamen constet post Antichristi mortem non futuros nisi XLV. dies vsq; ad mundi finem, vt ex Daniel. 12. colligitur. Nam Ezechiel non loquitur proprie, sed figuratè more Prophetarum; nec vult dicere reuera per septem annos comburenda illa arma; sed tam insignem cladem futuram, vt longissimo tempore sufficere possent ad ignem fouendum hastæ, & clypei hominum occisorum, si opus esset.

VNUM superest dubium; Anne propter sauiissimam Antichristi persecutionem extinguenda sit penitus Christi fides & religio. Nam DOMINICVS à Soto in lib. 4. sent. dist. 46. q. 1. art. 1. id futurum omnino credidit: *Abscessio, inquit, & defectio totius orbis ab illa sede signum erit consummationis seculi.* Et infra: *Extincta fide per discessionem ab Apostolica sede, totus mundus sanus erit, ac deinceps in cassum processurus.* Et infra: *Expauescant ergo mortales, quam sit pestilens amor sui. Inde enim dimanat elatio & superbia, qua sub ductu tandem Antichristi ciuitatem Dei labefactabit.*

At hæc sententia meo iudicio defendi non potest. Nam in primis repugnat AVGVSTINO, qui lib. 20. de ciuitat. Dei, ddd z cap. 11.

Ezechiel loquitur figurate.

cap. II. dicit, Ecclesiam semper inuictam contra Antichristum futuram: *Nec militiam, inquit, suam deseret, quæ vocabulo est appellata castrorum.* DEINDE repugnare mihi videtur etiam Euangelio. nam Matth. 16. legimus: *Super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non præualebunt aduersus eam.* At quomodo non præualebunt, si eam penitus extinguunt? Item Matth. 24. Dominus ait de ministris Antichristi: *Dabunt signa magna, ita ut in errorem inducantur, si fieri potest, etiam electi.* Vbi Dominus significare voluit, electos multos eo tempore futuros, qui Antichristi miraculis seducti se non patientur. DENIQUE, scriptores omnes qui de Antichristi persecutione loquuntur, vt Ezechiel, Daniel, Paulus, Ioannes, & Patres omnes supra citati, victoriam illius belli seu persecutionis penes Ecclesiam tandem futuram dicunt. Et sanè ratio ipsa id ipsum docet. Quis enim credat in eo pælio, in quo totis castris Deus & Diabolus, Christus & Antichristus pugnabunt; Deum à Diabolo, & Christum ab Antichristo esse vincendum?

CAPVT XVIII.

Refelluntur deliramenta hereticorum, quibus non tam probat, quàm impudenter affirmat, Papam esse Antichristum.

ET si sufficere poterant, quæ hætenus disserunt de Antichristo; siquidem euidenter ostendunt, nihil eorum summo Pontifici conuenire, quæ Antichristo Scripturæ diuinæ attribuunt; Tamen si aliquid desideretur, & impudentia aduersariorum manifesta fiat, proponam breuiter, ac refellam, quæ Lutherus, libellus Smalchaldicus, Calvinus, Illyricus, Tilemannus & Chyrcus adferunt, vt probent Papam esse Antichristum.

Ac primum LUTHERVS, etsi passim Pontificem summum Antichristum vocet, ac præsertim in lib. de capt. Babylonia in libro contra execrabilem bullam Antichristi; in assertionibus articulorum; in lib. contra Ambrosium Catharinum: tamen vnum duntaxat argumentum eius reperire potui, quo id probare conatur. Nam in assertionibus art. 27. ita loquitur: *Damus præ-*